

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

Datum
2016-03-08

Ärendebeteckning
218-2248-2016
Arkivbeteckning

1(30)

Enligt sändlista

Beslut om licensjakt efter lodjur i Västerbottens län 2016

Beslut

Länsstyrelsen Västerbotten beslutar om licensjakt efter högst nio (9) lodjur i Västerbottens län.

Beslutet fattas med stöd av 5 b, 9 b, 23 c, 23 d och 24 d §§ jaktförordningen (1987:905) och Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätt att besluta om licensjakt efter lodjur till länsstyrelserna i det Norra rovdjursförvaltningsområdet (dnr. NV-05762-15 av den 5 november 2015). I beslutet beaktas skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv. I beslutet beaktas också det som sägs i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:25) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:15) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo.

Länsstyrelsen beslutar vidare att nedan angivna villkor ska gälla för beslutet. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av Bilaga 1.

Överklagat tidigare beslut

Den 15 februari 2016 tog Länsstyrelsen beslut (dnr. 218-1504-2016) om licensjakt på 11 lodjur i tre områden i Västerbottens län under perioden 1 mars till 15 april 2016. Beslutet överklagades av tre parter (dnr. 218-1600-2016, 218-1919-2016 och 218-1953-2016) och inhiherades av Naturvårdsverket den 26 februari 2016 (ärende NV-01634-16). Beslutet upphävdes av Naturvårdsverket den 7 mars 2016 (NV-01634-16).

I detta förnyade beslut tillåts jakt efter nio lodjur och i två områden i länet. Ändringarna jämfört med det tidigare beslutet beror på en något modifierad beräkning av lostammens storlek i länet, en ytterligare ökning av antalet dokumenterade familjegrupper under årets lodjursinventering i inlandet, samt genomförda skyddsjakter där två lodjur redan har fällt. Länsstyrelsen tar

också hänsyn till de punkter som Naturvårdsverket har anfört mot det tidigare licensjaksbeslutet.

Villkor

1. När får jakten bedrivas?

Jakten får bedrivas från och med den 9 mars 2016 till och med den 15 april 2016 eller den tidigare tidpunkt då jakten i området avlyses.

Länsstyrelsen erinrar om att lodjur enligt 9 § jaktförordningen får jagas bara under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

2. Var och hur många djur får fällas?

Jakt får bedrivas i två delområden av länet. Norra kustlandet utgörs av nordöstra älgförvaltningsområdet, dvs. kommunerna Norsjö, Skellefteå och Robertsfors. Inlandet består av nordvästra, mellersta och sydvästra älgförvaltningsområdet, dvs. Sorsele, Storuman, Vilhelmina, Dorotea, Malå, Lycksele och Åsele kommuner. I övriga kommuner är jakt efter lodjur inte tillåten.

Jakten omfattar högst nio lodjur, varav högst två djur får fällas i norra kustlandet och högst sju lodjur i inlandet enligt kommunindelning ovan.

3. Vilka djur får fällas?

Lodjur får fällas oavsett djurens kön och ålder.

4. Jaktmedel m.m.

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur får högst två hundar som ställer eller förföljer en och samma lo användas samtidigt. Hundar får inte bytas under jakt på en och samma lo och under en och samma dag.

Jakt med fångstredskap (fällor) är inte tillåten under årets licensjakt efter lodjur.

Motordrivet fordon får användas för att på befintligt vägnät och på befintliga skoterleder söka efter lodjursspår. Detta utgör ett undantag enligt 24 d § andra stycket jaktförordningen från förbudet i 31 § jaktlagen att bedriva jakt från motordrivet fordon. I samband med jakt med stöd av detta beslut får djur sökas från motordrivet fordon som färdas på väg eller skoterled som återfinns på lantmäteriets karta i skala 1:50 000, eller på lantmäteriets karta i skala 1:100 000 i områden där kartor i skala 1:50 000 inte finns. Motordrivet fordon har samma betydelse som i 2 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner. Detta undantag innebär att sökande längs med väg eller skoterled får ske för så kallad ringning av djuren för att fastställa djurens ungefärliga vistelseplats. Undantaget ger inte rätt att från motordrivet fordon skjuta, spåra, förfölja eller genskjuta djuret. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motordrivet fordon för att förhindra att lodjuret kan und-

komma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar. Undantaget ger inte heller rätt att med motordrivet fordon söka efter lodjursspår före den 9 mars 2016.

Länsstyrelsen erinrar om att skjutvapen enligt 22 § jaktförordningen inte får medföras vid färd med motordrivet fordon i terräng.

5. Vilka får utföra jakten?

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter lodjur på det jaktområde där han/hon har jakträtt, under förutsättning att jakträtten omfattar jakt efter lodjur. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.

Den som tänker bedriva licensjakt efter lodjur ska enligt 49 § jaktförordningen registrera sig i Naturvårdsverkets Jägarregister¹. Det tidigare undantaget att bara jaktledaren behöver vara registrerad för lodjursjakt gäller inte längre.

Anmälan kan göras via

- Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 (välj djurart och ange personnummer);
- Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer);
- e-post till jagarregistret@naturvardsverket.se (ange personnummer);
- inloggning med Bank-ID på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>.

6. Lodjursjägarens ansvar

Var och en som jagar lodjur ska hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där lodjursjakt bedrivs. Den som fäller ett lodjur sedan jakten avslysts kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen om man av oakt-samhet inte hållit sig informerad.

7. Jaktledarens ansvar

I 7 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:25) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:15) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo specificeras jaktledarens ansvarsområden rörande lodjursjakten.

Jaktledaren ansvarar för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.

Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle och minst en gång varannan timme under pågående jakt hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs.

¹ Jaktkortsregistret samkörs med jägarexamensregistret i en ny databas med namnet Jägarregistret

Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen.

Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jaktdeltagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.

Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om att han eller hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han eller hon årligen före jakten bör ha förvissat sig om att kulvapnet är inskjutet och att han eller hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter lo.

Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om riskerna för skadskjutning av lo, uppmana jaktdeltagarna att vid jakt med kulgevär endast skjuta med stöd och att endast skjuta mot stillastående lodjur med rena sidoskott samt, vid jakt med hagelvapen, inte skjuta på avstånd över 20 meter.

Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld lo till Länsstyrelsen i enlighet med 5 b § jaktförordningen, att rapportering av fälld lo ska ske snarast och senast inom en timme från den tidpunkt då djuret fällts och att rapportering av påskjuten lo ska ske snarast.

8. Anmälan av fälld eller påskjuten lo

Fälld lo ska anmälas av skytten till Länsstyrelsen *snarast och senast inom en timme* från den tidpunkt då djuret fällts. Anmälan av påskjuten lo ska göras av skytten till Länsstyrelsen *snarast*. Påskjutning definieras i detta beslut enligt följande: *skott har avlossats mot lo med avsikt att fälla denna och det kan inte uteslutas att skottet har träffat lon, men lon har inte fällts.*

Anmälan ska ske till telefon 010-225 41 20. Vid anmälan ska följande anges:

1. Namn, adress och telefonnummer till skytten;
2. Namn, adress och telefonnummer till ansvarig jaktledare;
3. När lodjuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag);
4. Var lodjuret fällts (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000);
5. Djurets kön och ålder, om det är möjligt att fastställa;
6. Vilket jaktsätt som användes.

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om hur det ska förfaras med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningsman kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

9. Platsundersökning och eftersök av påskjuten lo

Den som påskjutit lo ansvarar tillsammans med jaktledaren för att platsundersökning genomförs för att undersöka om lon är skadad eller inte. De ska säkerställa att spår på skott- och fallplats inte förstörs.

Den som påskjutit lo ansvarar tillsammans med jaktledaren för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att lon är oskadad. Eftersök ska genomföras tills dess:

1. lodjuret påträffats dött,
2. lodjuret påträffats skadat och avlivats,
3. vid jakt med kulvapen, kulans anslagsplats eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att lon skadats, eller
4. lodjuret inte kan anträffas.

Hundar som används vid eftersök av påskjutna lodjur bör i lämpligaste mån vara särskilt tränade i att spåra lodjur.

Jaktledaren ska på begäran uppvisa skottplatsen för länsstyrelsens besiktningsman. Jaktledaren ska till länsstyrelsens besiktningsman redovisa hur platsundersökning eller eftersök genomförts samt tillsammans med besiktningsmannen dokumentera dessa åtgärder på blankett *Påskjuten lo – platsundersökning och eftersök* (Bilaga 2).

10. Besiktning av fälld lo

Länsstyrelsens besiktningsmän besiktar samtliga fällda lodjur. Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i blankett *Registrering av fälld lo* (Bilaga 3) och blankett *Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo* (Bilaga 4).

Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningsman.

Besiktningsmannen tar vid besiktning ett hudprov (ca 1 x 3 cm) och märker loskinnet med ett mikrochip vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Märkningen fungerar som ett bevis på att djuret fällts lagligt, varvid blanketten *Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo* (Bilaga 4) ifylls.

Flådd kropp inklusive huvudet sänds till Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) genom besiktningsmannens försorg. Flådd kropp ska om möjligt inte frysas och inre organ får inte tas ur. Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb ska också skickas in. Delarna skickas i två försändelser där hudprovet skickas separat och övriga delar skickas tillsammans. I varje försändelse bifogas en kopia av blanketten *Registrering av fälld lo* (Bilaga 3). I försändelsen av djurkroppen ska även bifogas en kopia av blanketten *Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo* (Bilaga 4).

Om besiktningsmannen så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas. Om skytten på besiktningsmannens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats eller om denna inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att visa djurkroppen eller att lämna ifrån sig alla proverna, tillfaller hela lodjuret staten. Lo-

djur alternativt delar av lodjur som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

Ytterligare upplysningar

Aktuell information om återstående tilldelning

Länsstyrelsen tillhandahåller en telefonsvarare med aktuell information om hur många lodjur som fällts och vad som återstår av tilldelningen. Denna telefonsvarare nås via telefonnummer 010-225 41 15. Informationen uppdateras minst en gång per dygn.

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet djur fällts eller påskjutits och avräknats inom länet eller del av länet eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen som nås via telefonnummer 010-225 41 15.

Avräkning

Länsstyrelsen beslutar huruvida ett påskjutet lodjur ska avräknas från kvoten eller inte. Påskjuten lo avräknas såvida det inte har påvisats genom Länsstyrelsens fältkontroll att djuret är oskadat.

Djur som påskjutits i ett jaktområde och faller i ett annat jaktområde avräknas i det jaktområde där djuret påskjutits.

Fälls djur med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt är tillåten efter lo, så avräknas dessa djur inte licenstilldelningen.

Jakträttshavarens rätt till delar av lodjuret

Under förutsättning att ovan nämnda uppgifter har rapporterats, att samtliga prover har insamlats samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning och med villkoren i detta beslut, tillfaller skinnets av det fällda lodjuret jakträttshavaren. Jakträttshavaren får överlåta en fälld lo till annan person.

SVA genomför åldersbestämning av djuret, genom analys av en hörntand, varefter jakträttshavaren, alternativt den som jakträttshavaren har överlåtit kraniet till, kan få kraniet tillbaka mot en avgift. Önskar skytten att få tillbaka kraniet ska det anges särskilt på blanketten *Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo* (Bilaga 4). Kraniet märks med mikrochip av SVA.

Försäljning av skinn, kranium m.m.

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av lodjurskinn eller andra delar av lodjur samt kommersiell förevisning av lodjur är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut kan Jordbruksverket meddela undantag från förbudet genom ett CITES-intyg.

CITES-intyget gäller för handel inom EU. För export av lodjur eller produkter av lodjur till länder utanför EU krävs ett särskilt exporttillstånd från Jordbruksverket. Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

Annan tillämplig lagstiftning

Länsstyrelsen erinrar om bestämmelserna i 27 § jaktlagen avseende grundreglerna för jaktens bedrivande och om vad som sägs i 31 § samma lag om användning av motordrivna fortskaffningsmedel. Länsstyrelsen hänvisar också till de inskränkningar som görs i 9 § jaktförordningen gällande jakttiden och till vad som sägs i bilaga 5 samma förordning om förbjudna medel och metoder för fångst och dödande. I 11 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt finns regler avseende godkända kulgevär. I 16 § samma föreskrifter framgår vilken ammunition som är godkänd vid jakt efter lo.

Rekommendationer

För att undvika skadeskjutningar av lo rekommenderar Länsstyrelsen att jägare som avser att delta i lodjursjakt övningsskjuter på lodjursfigur.

Länsstyrelsens motiv för beslutet

Bedömningsgrunder

Länsstyrelsen har som regional myndighet en lång rad kompetensområden, vilket innebär att Länsstyrelsen besitter omfattande dataunderlag och kunskap om lokala förhållanden och förutsättningar som ingen annan instans har på samma samlade sätt. Länsstyrelsen är därigenom väl lämpad att göra bedömningar och avvägningar, bland annat när det gäller olika åtgärdsinsatser avseende förvaltning av rovdjur.

Det är viktigt att känna till att det i ett licensjaksbeslut inte är möjligt att i alla avseenden förmedla all den kunskap som ligger bakom de bedömningar som görs. I dessa kan det ingå dataunderlag eller lokal kunskap som inte framkommer i texten.

Nedan följer Länsstyrelsens redogörelse för licensjaktens syften, bedömningen av allvarlig skada, att ingen annan lämplig lösning finns och vilken omfattning och utformning jakten ska ha för att vara lämplig och ändamålsenlig. Bedömningarna är gjorda med bred förankring i länet och av Länsstyrelsens samlade expertis.

Skäl för licensjakt

Enligt svensk jaktlagstiftning ska eventuella problem och skador som förorsakas av jaktbart vilt i första hand regleras genom jakt. I propositionen *En ny rovdjursförvaltning* (prop. 2008/09:210) skriver regeringen att jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur. En välreglerad jakt kan vara ett sätt att

minska rovdjurs påverkan på bytesdjur, att bibehålla deras skygghet för människor, att stärka lokalbefolkningens delaktighet i rovdjursförvaltningen och att öka acceptansen för rovdjur.

Regeringen skriver vidare att den normala jakt- och beskattningsformen för lodjursstammen bör vara en noga reglerad licensjakt i de län som har stabila lodjursstammar. Lodjursförvaltning ska bedrivas på ett adaptivt sätt med bl.a. årlig utvärdering. Detta innebär bland annat att lostammen bör förvaltas genom licensjakt och inte skydds jakt även i län med renskötsel.

I propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191) bedömer regeringen att samtliga rovdjursarter i Sverige har uppnått gynnsam bevarandestatus och menar att Naturvårdsverkets möjlighet till delegering av rätten att besluta om licensjakt till länsstyrelserna bör utökas. Regeringen menar att det är viktigt att det i län där miniminivån för en rovdjursart över-skrids ges utrymme för en adaptiv ekosystembaserad förvaltning av denna art, så att hänsyn kan tas till bl.a. vikande populationer av bytesdjur och socioekonomiska faktorer.

I den nationella förvaltningsplanen för lodjur bedömer Naturvårdsverket att licensjakt är en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv lodjursförvaltning om den sker i begränsad omfattning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och lodjur. När inventeringar visar att stammen ligger över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska risken för socioekonomiska konsekvenser.

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av rovdjur på populationsnivå². Riktlinjerna antogs av kommissionen 2008 och de kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bland annat följande:

From a conservation point of view there is no principle reason why large carnivore populations cannot tolerate some levels of lethal control or be managed under the same type of harvest system as wild ungulates or game birds, provided that the harvest is well managed. Proper management in this case requires effective monitoring of the population size, the setting of appropriate quotas and hunting seasons, and careful enforcement of these regulations.

Juridiska förutsättningar för licensjakt efter lodjur

Art- och habitatdirektivet förbjuder avsiktligt dödande av bland annat lodjur. De möjligheter till undantag från förbudet som direktivet medger genomförs med motsvarande bestämmelser i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905). I 23 c § jaktförordningen regleras förutsättningarna

² Linell m.fl. 2008. Guidelines for Population Level Management Plans for Large Carnivores in Europe. A Large Carnivore Initiative for Europe report prepared for the European Commission (contract 070501/2005/424162/MAR/B2).

för licensjakt efter stora rovdjur. Om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde får beslut om jakt meddelas. Jakten måste också vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning och ske selektivt och under strängt kontrollerade former.

Bestämmelsen motsvarar Art- och habitatdirektivets artikel 16.1.e. Artikeln stadgar att om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om undantag från fredning meddelas. Ytterligare förutsättningar är att undantaget tillåts under strängt kontrollerade förhållanden, selektivt och i begränsad omfattning. Undantaget får enbart röra vissa exemplar av arten i en begränsad mängd, som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Enligt 23 d § jaktförordningen får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter lodjur. Enligt 24 a § i samma förordning får Naturvårdsverket delegera rätten att besluta om licensjakt efter lodjur till länsstyrelser. Förutsättning för en sådan delegering är att antalet föryngringar i rovdjursförvaltningsområdet överstiger den fastställda miniminivån för området.

Enligt Kammarrätten i Stockholm³ är det nödvändigt att det i beslut om undantag från bestämmelserna i artikel 16.1 i Art- och habitatdirektivet anges ett syfte när insamling av djur ska ske, i det här fallet genom licensjakt. Syftet ska vara acceptabelt och undantaget ska vara ändamålsenligt och proportionerligt.

Licensjaktens syften

Förvaltning av rovdjur är en mångfacetterad verksamhet. I renkötselområdet upptas en stor del av verksamheten av arbetet med rennäringens problem med rovdjur. Det finns en rad olika åtgärder som kan tillämpas för att minska rovdjursproblem inom rennäringen. Beroende på problembild samt de tidsmässiga och rumsliga förutsättningarna är olika åtgärder lämpliga för detta i olika sammanhang. På en småskalig nivå är skydds jakt och ibland andra åtgärder än jakt möjliga att tillämpa. På en storskalig nivå är det licensjakten som är den lämpligaste åtgärden.

Övergripande syften med licensjakt efter lodjur är följande:

- att bidra till att nå riksdagens målsättning om maximalt 10 procents förluster inom rennäringen på grund av rovdjurspredation.
- att bidra till gynnsamma psykosociala förutsättningar för renköttarna.
- att minska de negativa och öka de positiva socioekonomiska effekterna av rovdjursförekomst.
- att rovdjuren och rovdjursförvaltningen ska upplevas som legitima av befolkningen i länet och i landet.

³ Dom i mål nr 3273-13, meddelad den 14 november 2014

Mer specifika syften med licensjakten är följande:

- att följa det beslut om målsättningar för lodjursstammen som Viltförvaltningsdelegationen i Västerbotten har tagit (dnr. 511-5851-2015) - att det årligen ska finnas 23 föryngringar av lodjur i länet, men att stammen får fluktuera mellan 14 och 32 föryngringar per år.
- att nå länets målsättningar för lodjursstammens storlek, utbredning och dynamik.
- att nå länets målsättningar för problembildens omfattning, dvs. maximalt 10 procents förluster på grund av rovdjurspredation inom länets sju samebyar.
- att frigöra utrymme för förekomst av järv, som är en prioriterad art för rovdjursförvaltningen i Västerbotten.
- att bidra till att lodjuren betraktas som resurs snarare än skadedjur av länets befolkning.

Licensjakt, det vill säga en populationsreglerande jakt i syfte att anpassa stammens täthet, storlek och tillväxt, är en viktig och grundläggande komponent i förvaltningen av lodjur och björn.

Den bärande tanken med rovdjursförvaltningen i renkötselområdet är att skadorna för renkötseln ska begränsas så att de hamnar under den av riksdagen antagna toleransnivån. Detta ska ske på ett sätt som har så små konsekvenser för rovdjursstammarna som möjligt. Ett led i denna strävan är Länsstyrelsens fastställande av förvaltningsmål och förvaltningsintervall för lodjursstammen. Förvaltningsmålet har formulerats på så sätt att det definierar det lägsta antalet lodjur som är möjligt i länet utan att miniminivån för arten riskerar att underskidas, givet den observerade naturliga variationen i stammens storlek. Licensjakt kan användas för att reglera lodjurens antal, utbredning, täthet och tillväxt som ett långsiktigt förebyggande verktyg för att nå de uppsatta förvaltningsmålen.

Ett syfte med licensjakten efter lodjur i Västerbottens län är att minska de skador som lodjuren förorsakar inom rennäringen. Att rovdjuren förorsakar allvarlig skada inom rennäringen har visats i olika sammanhang⁴. Inom ramen av ett regeringsuppdrag har Sametinget och Naturvårdsverket sammanställt förlustsiffror och bedömt olika rovdjursarters påverkan på rennäringen⁵. Kunskapen om rovdjursskador inom rennäringen har legat till grund för regeringens förslag om en toleransnivå på 10 procent som även beslutats av riksdagen.

⁴ T.ex. Hobbs m.fl. 2012. Native predators reduce harvest of reindeer by Sami pastoralists. - Ecological Applications 22:1640–1654.

⁵ Sametinget och Naturvårdsverket 2013. Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen. Redovisning av ett regeringsuppdrag. – Rapport 6555, Naturvårdsverket.

Licensjakten är ändamålsenlig

Enligt Kammarrätten i Stockholm⁶ är det nödvändigt att det finns ett syfte angivet i ett beslut om undantag. Undantaget behöver också vara ändamålsenligt och proportionerligt.

Ett övergripande syfte med jakten är att minska lodjurens socioekonomiska och psykosociala påverkan på rennäringen. Denna påverkan består av två delar – den skada som lodjuren gör genom att äta renar och den oro som lodjuren sprider bland renskötarna genom sin närvaro och den risk för angrepp på renar som detta medför⁷. Båda dessa delar kan åtgärdas genom att man hindrar lodjuren från att komma åt renarna. Under kort tid och i små områden kan detta göras med förebyggande åtgärder som t.ex. stängsling, bevakning, utfodring eller flytt av renhjordar med mera. Sådana insatser är dock inte möjliga att genomföra på en skala som omfattar ett helt län eller en hel lodjurspopulation och på lång sikt, eftersom åtgärderna på denna skala är alltför resurskrävande, skulle påverka den traditionella renskötseln negativt och skulle riskera att ha en negativ miljöpåverkan. Dessutom behöver lodjuren som finns i norra Sverige renar som föda, för att kunna bibehålla en livskraftig population.

Man kan även hindra lodjuren från att komma åt renar genom att avlägsna lodjuren. Detta kan göras genom att flytta lodjuren eller genom att avliva dem. Att flytta vilda rovdjur är en åtgärd som är tveksam ur djuretiskt perspektiv eftersom fångst, hantering, transport och utsättning påverkar djuren kraftigt och ökar deras mortalitet⁸. Dessutom är det svårt att hitta områden där befolkningen accepterar utsättning av rovdjur och speciellt av sådana individer som tidigare har ställt till med problem.

Att avliva lodjur kan göras främst genom skydds jakt eller licensjakt. Jaktförordningens 28 § är svår att använda inom rennäringen, eftersom angrepp av rovdjur på renar sällan observeras av personer som är beväpnade. Skydds jakt är administrativt omfattande, den är vanligtvis händelsestyrd (dvs. inte planerad i förväg), den är oftast kostsam, den kan vara kontroversiell, och den har en effekt bara på kort sikt och inom ett begränsat område. Dessutom exkluderar skyddsjakten oftast den icke renskötande lokalbefolkningen och minskar dess möjligheter till att nyttja lodjuren som resurs, då djuren som fälls vid skydds jakt vanligtvis tillfaller staten.

Licensjakt däremot är en väl grundad och planerad förvaltningsinsats och inkluderande företeelse där rennäring och lokalbefolkning kan samverka till ömsesidig nytta, där lodjuren kan vara en uppskattad resurs istället för skadedjur, och där den socioekonomiska och psykosociala påverkan på rennäringen minskar samtidigt som jakten kan generera inkomster för befolkning-

⁶ Dom i mål nr. 3273-13, meddelad den 14 november 2014.

⁷ Jämför redogörelsen för vargens påverkan på rennäringen: Naturvårdsverket 2015. Analys och redovisning av hur socioekonomin påverkas av en vargpopulation som har gynnsam bevarandestatus i Sverige. - Skrivelse regeringsuppdrag att utreda gynnsam bevarandestatus för varg (M2015/1573/Nm), NV-02945-15.

⁸ Jämför erfarenheterna från flytt av varg i Sverige och från flytt av problembjörnar i USA.

en i länet. Därmed förväntas acceptansen för lodjuren men också för rovdjursförvaltningen att öka.

Allvarlig skada

I sitt beslut om upphävande av Länsstyrelsens tidigare beslut om licensjakt efter lodjur 2016 anför Naturvårdsverket att Länsstyrelsen i sammanhanget behöver beakta arbetet med förvaltningsverktyget samt toleransnivån för renskötseln och hänvisar till den nationella förvaltningsplanen för lodjur. I denna förvaltningsplan skriver Naturvårdsverket att förvaltningsverktyget som begrepp ska ses som en strukturerad samrådsprocess och bygger på att länsstyrelser och samebyar i samråd och utifrån ett adaptivt förhållningssätt fastställer hur man lokalt kan upprätthålla en hållbar renskötsel och bidra till en gynnsam bevarandestatus för rovdjuren. Förvaltningsverktyget ska användas som ett redskap i den regelbundna dialogen mellan länsstyrelse och sameby inom ramen för förvaltning av rovdjur.

Detta är ingen nyhet för Länsstyrelsen och här nedan beskrivs bland annat hur Länsstyrelsen arbetar inom förvaltningsverktyget. Riskmodellen, som också tas upp i den nationella förvaltningsplanen för lodjur, är idag inte färdigutvecklad och kan därför inte användas. Länsstyrelsen använder dock sedan ett antal år så kallade intensitetskartor, som fyller samma funktion.

På nationell nivå har lodjurens predation på ren uppskattats totalt till mellan 10 000 och 50 000 dödade renar per år⁹. Enligt teoretiska beräkningar minskar varje familjegrupp av lodjur det möjliga slaktuttaget ur renhjorden med cirka 100 renar per år¹⁰.

Enligt Sametingets och Naturvårdsverkets sammanställningar ligger många samebyar på förlustsiffror långt över 10 procent, men skillnaderna mellan samebyarna kan vara stora. Att ta fram konkreta siffror för varje sameby har visat sig vara ganska komplicerat, i och med att väder och vind styr hur bra samlingen av renar fungerar och därmed hur tillförlitliga inräknade siffror är. Det finns idag ingen enkel metod för att mäta predationstakten på små renkalvar mellan födseln och kalvmärkningen och det har visat sig vara svårt att införa metoder för bokföring av renarnas kön vid slakt.

Sammantaget gör detta att Länsstyrelsen idag inte har bra och kvantitativa siffror på vilka skador lodjuren förorsakar inom varje sameby i länet. Inom ramen för toleransnivåarbetet har hittills förlusterna i tre av Västerbottens sju samebyar beräknats. I dessa tre samebyar har förlustnivåerna på grund av samtliga rovdjur beräknats till cirka 25 procent, minst 25 procent samt minst 28 procent. För resterande samebyar finns ännu inga motsvarande beräkningar tillgängliga.

⁹ Sametinget och Naturvårdsverket 2013. Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen. Redovisning av ett regeringsuppdrag. – Rapport 6555, Naturvårdsverket.

¹⁰ Hobbs m.fl. 2012. Native predators reduce harvest of reindeer by Sami pastoralists. - Ecological Applications 22:1640–1654.

Å andra sidan har regelbundna möten inom ramen av arbetet med förvaltningsverktyget mellan Länsstyrelsen och samebyarna fört med sig en omfattande kvalitativ kunskap om vilka problem lodjuren förorsakar, med avseende både på företagsekonomiska, socioekonomiska och psykosociala effekter och på frågor rörande den upplevda legitimiteten av rovdjursförvaltningen. Detta för med sig att Länsstyrelsen kan mäta problembildens omfattning på ett relativt tillförlitligt sätt, även om skadebilden inte exakt kan beskrivas i termer av antal döda renar eller kronor och ören. En uppföljning av problembilden görs vid de regelbundna mötena mellan Länsstyrelsen och varje enskild sameby.

Förutom att åtgärda företagsekonomiska effekter av lodjurspredation är ett ytterligare syfte med licensjakten att minska den negativa socioekonomiska och psykosociala påverkan som rovdjuren kan ha inom rennäringen. Länsstyrelsen bedömer att licensjakten har en positiv socioekonomisk effekt ut-
anför rennäringen.

Skyddsjakt inget alternativ

Skyddsjakt är inget lämpligt alternativ till licensjakt. Vid skyddsjakt ska problematiska individer avlägsnas snabbt och effektivt. Ofta involveras ett fåtal personer och det tillämpas metoder som vid vanlig jakt inte är tillåtna. De fällda djuren omhändertas vanligtvis av myndigheterna. Rovdjuren får en karaktär av skadedjur och kostnaderna för samebyn kan bli höga. Jakten får oftast bedrivas på annans jaktområde och med metoder som kan upplevas som osportsliga, vilket kan öka motsättningar mellan ortsbefolkning och samebyn. Såvida inte skyddsjakterna genomförs i stort antal så har dessa svårt att ha en populationsreglerande effekt.

Vid licensjakt har många personer möjlighet att jaga och det finns ett stort intresse för jakt efter rovdjur i Västerbottens län. Jakten bedrivs med traditionella metoder och har acceptans i stora delar av befolkningen. I viss mån finns det möjlighet att sälja jaktupplevelser till betalande gäster (som med alla annan licensjakt). Skytten får behålla det fällda djuret (när det gäller björn) eller delar av det (när det gäller lo), vilka sedan kan säljas vidare. Sammanlagt gör detta att lodjuren betraktas som resurs, attityderna är relativt positiva gentemot arten och det finns en acceptans för artens förekomst och förvaltning bland länets befolkning¹¹.

Ingen annan lämplig lösning

Alternativa metoder till jakt diskuteras vid varje beslut om skydds- eller licensjakt efter rovdjur som tas av myndigheterna. Det finns sammanställningar¹² för detta och även genomförda tester¹³ av olika metoder. I vissa

¹¹ Sandström m.fl. 2014. Attityder till rovdjur och rovdjursförvaltning. – Rapport 2014:1, Umeå universitet och SLU.

¹² T.ex. Sametinget & Naturvårdsverket 2013. Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen. Redovisning av ett regeringsuppdrag. – Rapport 6555, Naturvårdsverket.

¹³ T.ex. Karlsson m.fl. 2012. Björnpredation på ren och potentiella effekter av tre förebyggande åtgärder. – Rapport från Viltskadecenter 2012:6.

lägen kan alternativa metoder till jakt vara en annan lämplig lösning, men detta gäller i de fall där problembilden är konkret och väl avgränsad i tid och rum. Där kan samling av renhjorden, utökad bevakning, utfodring, tillfällig stängsling, flytt av renar till alternativa betesmarker, flytt med lastbil istället för till fots med mera vara framgångsrika. De flesta metoderna är mycket kostsamma och det är vanligtvis svårt för samebyn att hitta finansiering för sådana åtgärder, vilket försvårar deras tillämpning.

När det gäller stora områden och långa tidsperioder är de flesta alternativa åtgärderna omöjliga att använda. Renarna rör sig i enlighet med sin natur i årstidsbundna vandringar över enorma områden. Väder och vind gör att denna dynamik ser lite olika ut från år till år. Den stora rumsliga skalan gör att byggnadstekniska lösningar får anses vara omöjliga att realisera på sameby- eller länsnivå, det går helt enkelt inte att bygga tillräckligt många anläggningar och dessutom lyckas sätta dem på rätt plats (som kan variera från år till år).

Den långa tidsskalan gör att arbetsintensiva metoder skulle medföra enorma kostnader. En alltför stor påverkan på renarnas naturliga beteende skulle innebära att rennäringen förlorar sin extensiva och uthålliga karaktär och att renskötselns möjligheter minskar att vara en viktig traditionsbärare i samebornas samhälle.

Länsstyrelsen och samebyarna har i samverkan identifierat och avgränsat problemområden, där problembilden kan hanteras på andra sätt än genom licensjakt. I länet som helhet är dock licensjakt den enda metoden som kan användas för att hålla lodjursstammen på en nivå som motsvarar målsättningarna för stammen i länet, vilka i sin tur ska bidra till att uppnå de mål som riksdag och regering satt upp rörande toleransnivå med mera. Utan licensjakt ökar lodjursstammen, vilket ökar behovet av skyddsjakt, med höga kostnader, minskad acceptans och en möjlig ökning av motsättningar mellan rennäringen och ortsbefolkningen som följd (se tidigare skrivningar). Även den illegala jakten på lodjur kan tänkas öka, även om vi i Västerbotten – i avsaknad av sändarmärkta djur – har svårt att uppskatta dess omfattning.

Selektivitet

Licensjakten inriktar sig framför allt på de lodjur respektive de områden som är mest problematiska för rennäringen och där andra lämpliga lösningar inte går eller är mycket svåra att tillämpa.

En styrning av jakten åstadkoms med den områdesindelning som tillämpas och den tilldelning av jaktkvoter till de olika områdena som sker. Vidare får jakten endast bedrivas med skjutvapen, vilket medför en ökad selektivitet i jakten. Jakten får dessutom endast bedrivas under viss tid. Länsstyrelsen menar att jakten därmed når den graden av selektivitet som är möjlig att åstadkomma inom licensjakten.

Strikt kontrollerade former

Beslutet innehåller såväl tidsmässiga som geografiska avgränsningar och beslutet har förenats med en rad villkor. Den som vill delta i licensjakt efter

lodjur ska registrera sig i Naturvårdsverkets jägarregister. Jägarna ska hålla sig informerade om återstående tilldelning och anmäla fällda och påskjutna lodjur till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen besiktigar de fällda djuren och kan besöka skottplatser. De fällda lodjurens flådda kroppar lämnas in till Statens veterinärmedicinska anstalt, där obduktion sker och där åldersbestämning genomförs. Länsstyrelsen menar att dessa åtgärder säkerställer att jakten sker under strikt kontrollerade former.

Begränsad omfattning

EU-kommissionen har år 2002 uttalat sig över det antal lodjur som skulle kunna jagas i Lettland med stöd av artikel 16.1. e i Art- och habitatdirektivet under en jaktsäsong. Av en population om 600-650 individer före jakt ansåg kommissionen att ett uttag av 50 individer, motsvarande 7,7 – 8,3 procent av populationen, utgör en tillräckligt begränsad mängd och därmed är i överensstämmelse med direktivet. Detta under förutsättning att staten har antagit en förvaltningsplan för arten som har beaktats inför jakten samt att jakten inte försvårar upprätthållandet av den gynnsamma bevarandestatusen för arten.

Licensjakt efter lodjur bedöms både i den nationella och i den regionala förvaltningsplanen för arten som lämplig åtgärd som är en effektiv och hållbar del av en aktiv lodjursförvaltning om den genomförs i begränsad omfattning.

Ett uttag av 9 djur ur en population som beräknas uppgå till cirka 127 individer motsvarar cirka 7 procent av djuren. Därmed ligger uttaget inom ramen av den omfattning som EU-kommissionen tidigare har godkänt för Lettlands del. Länsstyrelsen har följt lodjursstammens dynamik i länet under 20 års tid och menar att det vissa år dock kan behövas större uttag för att licensjakten ska kunna ha sin populationsreglerande effekt på lodjursstammen.

Antalet lodjur som får fällas

Enligt en nyligen publicerad rapport¹⁴ är tillväxttakten i norra rovdjursförvaltningsområdet för närvarande mycket låg och uppgår bara till något enstaka procent. Detta är en kraftig minskning jämfört med tidigare publicerade beräkningar, där tillväxttakten uppgick till 5-9 procent respektive 4,9 procent årligen. I senaste rapporten förutsägs antalet familjegrupper som konstateras vid 2016 års inventering ligga vid cirka 15 stycken (95 % CI: 10-22 grupper) i Västerbotten och det bedöms inte finnas något utrymme för jakt alls i länet. Rapporten har tagits fram innan resultat från årets inventeringar var tillgängliga och baseras därigenom på äldre underlag och inte den mest aktuella informationen.

Årets inventeringar har dock visat att lodjursstammen är betydligt större än de 15 prognosticerade familjegrupperna, med cirka 28 konstaterade och

¹⁴ Andren, H. 2015. Prognoser för lodjurspopulationen 2016 och 2017 i norra rovdjursförvaltningsområdet vid olika beskattningsnivåer. – Rapport till Naturvårdsverket, version 2015-12-18.

kvalitetsäkrade familjegrupper, en siffra som ligger långt utanför konfidensintervallet för det förutsagda resultatet. Därmed bör beräkningarna i ovanstående rapport betraktas som konservativa och svåra att använda för en adaptiv förvaltning av lodjuren i Västerbotten.

Trots detta menar Naturvårdsverket i motiveringen till sitt beslut om att upphäva Länsstyrelsens tidigare beslut om licensjakt efter lodjur 2016 och utgående från teoretiska beräkningar att tillväxttakten i norra rovdjursförvaltningsområdet utan legal jakt för närvarande är närmast noll och att den legala jakten sannolikt kommer att minska lodjursstammen i samma omfattning som beskattningen. Eftersom Naturvårdsverket menar att utgångspunkten för bedömningen av ett lämpligt uttag ska vara den senast fastställda inventeringen, dvs. inventeringen 2014/2015, då antalet konstaterade familjegrupper i länet var 13,5, skulle en ytterligare minskning föra med sig att länets miniminivå underskrids.

Länsstyrelsens anser att Naturvårdsverkets resonemang är avlägset den adaptivitet som rovdjursförvaltningen idag behöver ha, en adaptivitet som kan hanteras inte minst regionalt genom den omfattande kunskap som finns.

Länsstyrelsen konstaterar att lodjursstammen istället för den prognosticerade nolltillväxten har visat en realiserad tillväxt på cirka 115 procent när det gäller antalet familjegrupper. Liknande kraftiga ökningar har observerats i länet mellan 2004 och 2005 samt mellan 2007 och 2008 och är således inte ovanliga. När det gäller antalet individer i populationen har ökningen sannolikt inte varit lika stor. Länsstyrelsen utgår ifrån att en del av ökningen kan tillskrivas en större andel av honorna i stammen som har fått ungar under inventeringssäsong 2015/2016 jämfört med säsong 2014/2015. För att i möjligaste mån fånga upp osäkerheten i skattningen av antalet individer i nuvarande lodjursstam tillämpar Länsstyrelsen här ett medelvärde av de båda senaste inventeringssäsongerna. Beräkningen resulterar i en population som uppgår till 118-137 lodjur, med ett medelvärde på 127 djur.

Inom ramen av ett examensarbete¹⁵ undersöktes vilka faktorer som påverkar lodjurens dynamik i Västerbotten. Det konstaterades bland annat att jakten på vuxna lodjurshonor har en stor betydelse och att uttag av mer än 10 procent av de vuxna honorna leder till en minskning av populationen. Länsstyrelsens statistik angående de senaste 20 årens lodjursjakt i Västerbotten visar att det i genomsnitt finns 17 procent vuxna honor bland de fällda djuren, men att andelen är mycket variabel från år till år. Siffrorna gör det möjligt att beräkna ett maximalt antal djur som kan tas ut ur populationen, när man inte vill riskera att fler än 10 procent av de vuxna honorna fälls i genomsnitt.

Lämplig jakt med hänsyn till nuvarande lodjursstam

Enligt jaktförordningen ska jakten vara lämplig med hänsyn till lodjursstammens storlek och sammansättning. Den analys av lostammens dynamik

¹⁵ Strömbom, R. 2015. The dynamics of the Eurasian lynx population in the county Västerbotten. - Examensarbete, Umeå universitet.

i länet som genomfördes vid Umeå universitet indikerar att ett uttag av maximalt 10 procent av de vuxna honorna är långsiktigt hållbart. Enligt Länsstyrelsens sammanställning av resultat från tidigare års lodjursjakt är andelen vuxna honor bland de fällda lodjurena cirka 17 procent i genomsnitt. Enligt årets inventeringsresultat (preliminärt 28 familjegrupper) finns det cirka 28 vuxna honor i länet. Tio procent av dessa honor motsvarar tre djur, vilket innebär att inte fler än tre vuxna honor bör tas ut ur populationen. Ett uttag av totalt 11 djur innebär att det sannolikt fälls cirka två vuxna honor, enligt den genomsnittliga andelen av vuxna honor bland de fällda djuren som har observerats under tidigare år.

Länsstyrelsen bedömer därför att ett uttag av 11 djur är lämpligt. I och med att två djur redan har fällts under skydds jakt så återstår nio lodjur för licensjakten. Denna tilldelning motsvarar cirka sju procent av det beräknade genomsnittliga antalet lodjur i Västerbotten de två senaste åren.

Länsstyrelsen bedömer att lodjursstammen med detta uttag inte riskerar att hamna under miniminivån för länet och att det även finns utrymme för skydds jakt efter ytterligare något djur om sådan skulle bli nödvändig framöver.

Gynnsam bevarandestatus

Enligt Naturvårdsverket är referensvärdet för populationsstorleken hos lodjur 870 individer i Sverige och livsmiljön för lodjurena har bra kvalitet, samtidigt som framtidsutsikterna är bra och bevarandestatusen är gynnsam.

Inventeringssäsong 2014/2015 dokumenterades 172 familjegrupper av lodjur i Sverige, vilka motsvarar en population på ungefär 1020 djur. Under inventeringarna 2015/2016 har hittills för Sverige 227 familjegrupper av lodjur rapporterats i den internationella rovdjursdatabasen Rovbase. Även om årets resultat inte slutligen är fastställda så indikerar dessa en kraftig ökning av antalet dokumenterade familjegrupper.

Enligt Viltskadecenters sammanställning konstaterades 94,5 familjegrupper av lodjur i norra rovdjursförvaltningsområdet säsong 2014/2015. Enligt preliminära resultat i Rovbase har hittills drygt 100 familjegrupper rapporterats i norra området, motsvarande cirka 650 djur. Den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån för norra rovdjursförvaltningsområdet är 66,5 föryngringar, dvs. familjegrupper, per år.

Länen i norra rovdjursförvaltningsområdet har beslutat om licens jakt efter totalt 50 lodjur (Västerbotten nio, Jämtland 29, Västernorrland fyra och Norrbotten åtta). Detta uttag är på samma nivå som EU-kommissionen tidigare har godkänt för Lettlands del och äventyrar inte lodjurens gynnsamma bevarandestatus, varken i landet eller i norra förvaltningsområdet.

I Västerbottens län är miniminivån 13,5 föryngringar och nedre förvaltningsgränsen 14 föryngringar, motsvarande ca 86 djur. En minskning av nuvarande lodjurspopulation på cirka 127 djur med elva djur äventyrar således inte heller lodjurens gynnsamma bevarandestatus i länet.

Områdesindelning

Länsstyrelsen använder sig återigen av älgförvaltningsområdena för att dela in länet i zoner för licensjakt efter lodjur. Länsstyrelsen bedömer dock att det inte finns någon nödvändighet att dela in länet i fem olika jaktzoner, eftersom det inte finns något behov av att styra jakten så hårt.

Områdesindelning under jakten ska följa lodjursstammens utbredning i länet och göra det möjligt att styra jakten till de områden där problembilden kring lodjuren förväntas vara svårast, främst med avseende på rennäringsringen. Områdesindelning kan också omvänt användas för att minska jakttrycket i områden där målet för lodjursstammen är en ökning. Båda dessa syften bör kunna nås med en indelning av länet i tre zoner, där jakt får bedrivas bara i två. De båda jaktzonerna är norra kustlandet (nordöstra älgförvaltningsområdet) och inlandet (nordvästra, mellersta och sydvästra älgförvaltningsområdet).

I norra kustlandet har renägare från tre olika samebyar rapporterat om problem med lodjur under de senaste veckorna och en egen tilldelning inom detta område kan bidra till en lösning av dessa problem. I inlandet har antalet konstaterade föryngringar ökat kraftigt och samebyar har rapporterat om problem med lodjur även där.

Hundanvändning

Under senare år har det utvecklats jaktmetoder där det används ett flertal drivande hundar vid jakt, framför allt på björn men även på lodjur. Användandet av "koppel" där ett flertal hundar släpps för att på plats ställa eller driva fram djuret skiljer sig starkt från den i Sverige traditionella hundjakten med en eller maximalt två hundar. En jakt med få hundar, vilket sätts som villkor i detta beslut, är att föredra ur ett etiskt perspektiv. Enligt 27 § jaktlagen ska jakt bedrivas på så sätt att viltet inte utsätts för onödigt lidande.

Fångstredskap

Naturvårdsverket har överlämnat rätten till länsstyrelserna att besluta om användning av fångstredskap vid licensjakt efter lo. Trots detta beslutar Länsstyrelsen att fångstredskap inte får användas vid årets jakt. Anledningen är den fortfarande obesvarade frågan huruvida fällfångst av lodjur är ett problem ur djuretiskt perspektiv. Omfattande diskussioner kring denna fråga ledde till att användning av fångstredskap inte längre var tillåten efter 2010 års licensjakt efter lodjur¹⁶. I och med Naturvårdsverkets delegeringsbeslut för perioden 2015-2016 (NV-05762-15) kan länsstyrelserna tillåta fångstredskap igen, men Naturvårdsverket gav i delegeringsbeslutet ingen motivering till denna förändring av regelverket.

Inkomna förslag

Inga skriftliga förslag har kommit in till Länsstyrelsen inför licensjakten. Vid sitt möte den 10 februari 2016 diskuterade viltförvaltningsdelegationen

¹⁶ Jämför Naturvårdsverkets delegeringsbeslut 2011-2013 (NV-02099-11) och 2014 (NV-00742-14).

jakten på lodjur. Delegationen lämnade ingen samlad rekommendation, men olika ledamöter hade åsikter om tilldelningens storlek under licensjakten. Representanten för jägarintresset menade att man i Västerbotten ofta tar beslut som är något försiktiga, medan representanten för rennäringsen ansåg att den förslagna tilldelningen bör tredubblas. Representanten för naturvårdsintresset menade att Länsstyrelsens tjänstemannaförslag verkade väl grundat.

Länsstyrelsens sammantagna bedömning

Den av Länsstyrelsen beslutade licensjakten efter lodjur håller sig inom ramar för Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo och Naturvårdsverkets delegeringsbeslut, följer intentionerna i den regionala förvaltningen av arten och tar även hänsyn till de nationella målen för lodjursstammen.

Som tidigare år baserar Länsstyrelsen även i år sitt ställningstagande delvis på preliminära resultat från årets pågående inventering av lodjursförekomst i länet. Detta gör att jakten bättre kan anpassas till aktuella förhållanden och att den därmed bör vara ett effektivare verktyg för förvaltningen av lodjursstammen än förut.

Länsstyrelsen har i detalj redogjort för syftena med licensjakten och bedömer att dessa syften är acceptabla utifrån gällande regelverk. Länsstyrelsen menar att licensjakten är ändamålsenlig och att dess förväntade effekter är proportionerliga till de syften med jakten som har presenterats. Licensjakten förväntas bromsa upp tillväxten i lodjursstammen och bidra till att målsättningarna för arten i länet nås, vilket i sin tur för med sig minskade företagsekonomiska, socioekonomiska och psykosociala problem inom rennäringsen och en ökad acceptans för rovdjur och rovdjursförvaltningen i länet. Licensjaktbeslutet är i högsta grad kunskapsbaserad och bygger i allt väsentligt på kvalitetssäkrad information.

Länsstyrelsen kan inte se någon annan lämplig lösning, givet de stora rumsliga och tidsmässiga skalorna som en långsiktig och adaptiv lodjursförvaltning på populationsnivå behöver hantera. Jaktens omfattning är lämplig med hänsyn till stammens storlek och utbredning. Jakten är selektiv och den sker i begränsad omfattning under strängt kontrollerade former.

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen att förutsättningarna för licensjakt enligt gällande regelverk är uppfyllda och att licensjaktbeslutet inte försvårar upprätthållandet av lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus, varken i länet eller i landet som helhet. Länsstyrelsen bedömer vidare att denna jakt bidrar till att hålla lodjursstammen inom ramarna för länets beslutade förvaltningsintervall, samtidigt som den bidrar till att minska lodjurens effekter på rennäringsen.

Ytterligare bakgrund till beslutet

Rennäringen

Renhjordarnas sammanlagda storlek uppgår till ca 50 000 djur i Västerbotten, vilket ungefär motsvarar 25 procent av det totala antalet renar i hela Sverige. Rennäringen i länet är levebröd för 300-400 personer och sammanlagt finns det drygt 100 renskötsel företag¹⁷. Renskötsel bedrivs i hela länet. Rennäringen i Västerbottens län är organiserad i sju samebyar. Sex av samebyarna har sina marker från fjäll till kust och kallas fjällsamebyar. En sameby är skogs sameby och har sina betesområden från trakterna av Sorsele och ned till kusten. Fem norrbottniska samebyar har vinterbetesmarker i länet och dessutom finns norska konventionsbetesområden.

Länsstyrelsen i Västerbottens län är en av tre länsstyrelser i landet som har vissa uppgifter enligt rennäringslagen (1971:437). Rätten att bedriva renskötsel grundas på urminnes hävd och är skyddad i grundlagen. Enligt 1 § rennäringslagen får den som är av samisk härkomst använda mark och vatten till underhåll för sig och sina renar enligt bestämmelserna i samma lag. Regeringen har uttalat följande mål för rennäringen¹⁸:

En livskraftig rennäring ska ge försörjning på ett långsiktigt hållbart sätt med de samiska kulturvärdena och traditionell kunskap om brukandet av de biologiska naturresurserna som grund. Regeringen värnar om ett starkt och utvecklat, levande samiskt närings- och kulturliv med framtidstro.

Enligt 65 § rennäringslagen ska rennäringen bedrivas med bevarande av naturbetesmarkernas långsiktiga produktionsförmåga så att dessa ger en uthålligt god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls. Renskötseln bygger på att renarna får ströva fritt och beta fritt.

Renen vandrar mellan olika betesområden under året beroende på var betet finns. Under vintern betar renen i skogslandet i öster och under sommaren går renen västerut mot ny växtlighet i fjällen. Rennäring bedrivs på stora arealer och renskötselrätten gäller i stort sett över hela Västerbottens län. Dessa marker används dock även av andra som antingen tar mark i anspråk eller som är störande för rennäringen och som skapar kumulativa, negativa effekter. Hit hör till exempel vattenkraftsutbyggnaden, skogsbruket, turism, infrastruktursatsningar som anläggande av vägar och järnvägar och ny bebyggelse samt vindkraftsanläggningar. Också rovdjuren kan ha en negativ effekt och lodjuren har beräknats vara den arten bland rovdjuren som förorsakar de största skadorna inom rennäringen.

Utbredning, inventeringar och bevarandestatus av lodjur

Antalet lodjur i Sverige beräknas genom inventeringar som görs i hela landet utom på Gotland. Inventeringsverksamheten regleras i förordningen

¹⁷ Länsstyrelsen Västerbotten 2006. Förvaltning av stora rovdjur i Västerbottens län. En inledning till förvaltningsplanerna för björn, järv, lo, varg och kungsörn 2006-2010. – Meddelande 5-2006.

¹⁸ <http://www.regeringen.se/regeringens-politik/demokrati-och-manskliga-rattigheter/samepolitik/mal-for-samepolitik/>

(2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (ändrade genom Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2012:01 och NFS 2012:12), samt tillhörande instruktioner och faktablad.

Länsstyrelsen Västerbotten har sedan början av 1990-talet haft en viktig roll i arbetet med att utveckla, testa och implementera inventeringsmetodiken. Länsstyrelsen har genomfört täckande inventeringar av lodjur i länet sedan 1996. Fältpersonalen är specialutbildad för ändamålet, har mycket stor erfarenhet inom området och kvalitetssäkrar alla inventeringsresultat. En andra kvalitetssäkring görs av Länsstyrelsens tjänstemän som arbetar med rovdjursfrågor när resultaten har lagts in i den gemensamma svensk-norska rovdjursdatabasen Rovbase. Slutligen granskas inventeringsresultaten av Viltskadecenter och fastställs därefter av Naturvårdsverket.

Viltskadecenter har också uppdraget att sammanställa och publicera länsstyrelsernas resultat från rovdjursinventeringarna. I sin årliga rapport¹⁹, som numera författas i samverkan med Norge, presenterar Viltskadecenter de senaste siffrorna. Under inventeringssäsongen 2014/2015 uppskattades antalet familjegrupper av lodjur i Skandinavien till 232,5 (233 familjegrupper, men en delas med Finland). Detta är en ökning med 37 familjegrupper i jämförelse med säsong 2013/2014. Av familjegrupperna återfanns 60,5 i Norge och 172 i Sverige. Baserat på antalet familjegrupper beräknas den norska delen av populationen omfatta lite över 350 lodjur. De 172 dokumenterade familjegrupperna i Sverige motsvarar en population på ungefär 1020 djur. De 232,5 familjegrupperna i Skandinavien motsvarar en population av omkring 1380 lodjur.

Under inventeringarna 2015/2016 har hittills för Sverige 227 familjegrupper av lodjur rapporterats i Rovbase. Detta är alltså en kraftig ökning från förra säsongens dokumenterade 172 familjegrupper.

Länsstyrelsen vill här påpeka att resultaten från lodjursinventeringen som Länsstyrelsen Västerbotten har kvalitetssäkrat under inventeringens gång och resultaten av Viltskadecenters granskning vanligtvis är samstämmiga och att de kan skilja sig endast någon föryngring upp eller ner. Även preliminära resultat från inventeringarna kan därför betraktas som tillförlitliga. Lodjursforskningen har vid olika tillfällen konstaterat att inventeringen av lodjur håller hög kvalitet i renskötselområdet.

Lodjursföryngringar utgör endast ett segment av den totala lodjurspopulationen och antalet föryngringar kan variera relativt mycket från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider behöver förändras i samma takt²⁰. Lo-

¹⁹ Anon. 2015. Inventering av lodjur i 2015. - Bestandsstatus för stora rovdjur i Skandinavien 2-2015. 36 s.

²⁰ Andrén, H. & Liberg, O. 2009. *Inventering av lodjur – felkällor och naturlig variation*. – Vilt och fisk fakta nr 5/2009. SLU, Umeå

djursstammens tillväxt i Sverige är enligt tidigare forskningsrapporter²¹ främst begränsad av legal jakt i renskötselområdet och av bytestillgången i Mellansverige. En ytterligare faktor som påverkar är illegal jakt, och enligt en senare rapport²² verkar den vara omfattande i norra rovdjursförvaltningsområdet. Forskarna har dragit slutsatsen att lodjursstammen inte har brisande genetisk variation och att stammen inte är hotad på nationell nivå. Regeringen bedömer i sin proposition *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191) att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Nationella målsättningar för lodjursstammens utveckling

Sveriges nuvarande rovdjurspolitik beslutades i stora drag av riksdagen 2001, efter regeringens förslag i propositionen *Sammanhållen rovdjurspolitik* (prop. 2000/01:57). Det övergripande mål som godkändes var att Sverige skulle ta ansvar för att björn, varg, järv, lodjur och kungsörn skulle finnas i ett så stort antal att de långsiktigt fanns kvar i den svenska faunan och att arterna kunde sprida sig till sina naturliga utbredningsområden.

Den 10 december 2013 beslutade riksdagen (riksdagens protokoll 2013/14:43) om regeringens proposition *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191), där det bl.a. föreslås att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken ska vara att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Samtidigt ska tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas. Riksdagen anför att dessa nya mål ersätter de tidigare mål för rovdjurens antal, som beslutades 2001.

Riksdagen beslutade också i enlighet med regeringens proposition om referensnivåer för stammarnas storlek och för utbredningen av rovdjursarterna i Sverige. Angående lodjuret hade regeringen föreslagit att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller populationen i Sverige ska vara 700–1000 individer och att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller utbredningsområdet i Sverige ska vara hela Sverige förutom Gotlands län. Mot bakgrund av att referensvärdena för populationsstorlek och utbredningsområde är uppnådda, bedömde regeringen att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Den 16 december 2013 tog Naturvårdsverket ställning till referensvärdena för björn, järv, lo och varg (NV-09661-12) inom ramen av rapporteringen enligt Artikel 17 i Art- och habitatdirektivet. När det gäller lo rapporterade Naturvårdsverket att referensvärdet för populationsstorleken hos lodjur är 870 individer i Sverige, fördelade på de biogeografiska områdena Alpin (140 individer) och Boreal (730 individer). Naturvårdsverket bedömde att

²¹ Liberg, O. & Andrén, H. 2005 *Lodjurstammen i Sverige 1994-2004*; Liberg, O. & Andrén, H. 2005 *Bevarandestatus och känslighet för jakt i den svenska lodjurstammen 2005. En snabb utredning för Naturvårdsverket*; Liberg, O. & Andrén, H. 2008 *Den svenska lodjursstammen 2004-2008*.

²² Andrén, H. 2015. Prognoser för lodjurspopulationen 2016 och 2017 i norra rovdjursförvaltningsområdet vid olika beskattningsnivåer. – Rapport till Naturvårdsverket, version 2015-12-18.

livsmiljön för lodjuren har bra kvalitet, att framtidsutsikterna är bra och att bevarandestatusen är gynnsam.

I ett pressmeddelande den 16 december 2013 menade Naturvårdsverkets generaldirektör följande: ”Rovdjursstammarna behöver marginal för att inte förlora gynnsam bevarandestatus. Därför behöver vi ha fler rovdjur än referensvärdet. Man kan likna referensvärden med en varningslampa. Om antalet rovdjur närmar sig referensvärdet kan arten hotas. Har vi inte kontroll på detta kan det få konsekvenser där det till och med kan bli svårt med skydds jakt.”

När det gäller lodjur och renskötsel skriver regeringen i propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* följande: ”Även om det är svårt att i dagsläget med säkerhet beräkna lodjurens skador i renskötselområdet är det entydigt att lodjurens skadeverkningar inom renskötselområdet är betydande. För att göra störst nytta för rennäringen bör en eventuell minskning av lodjursstammen inte genomföras som en generell minskning i hela renskötselområdet utan den bör vara strikt riktad mot de områden där renskötseln lider störst skada.” (s. 66)

Lodjuret i Norra rovdjursförvaltningsområdet

Lodjursstammen, mätt i antal familjegrupper, har fluktuerat avsevärt under de senaste åren i norra förvaltningsområdet. Det är oklart vad som har förorsakat dessa kraftiga förändringar, men som troliga orsaker har det anförts naturlig variation i reproduktionen vid en kraftig ökning och en omfattande jakt vid en kraftig minskning av populationen.

Förvaltningen av lodjursstammen är relativt komplicerad och än så länge förstår vi inte riktigt hur olika faktorer påverkar populationsdynamiken. Olika ansatser har gjorts för att modellera stammens dynamik, men i efterhand kan konstateras att modellernas prediktioner rörande antalet familjegrupper ofta inte har överensstämmt med inventeringarnas resultat.

Enligt Viltskadecenters sammanställning konstaterades 94,5 familjegrupper av lodjur i norra rovdjursförvaltningsområdet säsong 2014/2015. Samtidigt konstaterades 60,5 familjegrupper i mellersta och 17 familjegrupper i södra förvaltningsområdet. Den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån för norra rovdjursförvaltningsområdet är 66,5 föryngringar, d.v.s. familjegrupper, per år (beslut NV-00552-14). Halva familjegrupper uppstår när en familjegrupp rör sig och därmed delas mellan olika län.

Lodjursstammens storlek, utveckling och utbredning i länet

Antalet konstaterade familjegrupper har varierat kraftigt sedan inventeringarna började i sin nuvarande form 1996 (bild 1). Totala antalet lodjur i länet har sannolikt inte varierat lika kraftigt mellan åren. Familjegrupper kan grovt omräknas till antal individer genom att använda faktorn 6. Enligt beräkningar består lodjursstammen i Västerbotten för närvarande av mellan 118 och 137 djur. Detta är medelvärdet av de senaste två inventeringssäsongerna.

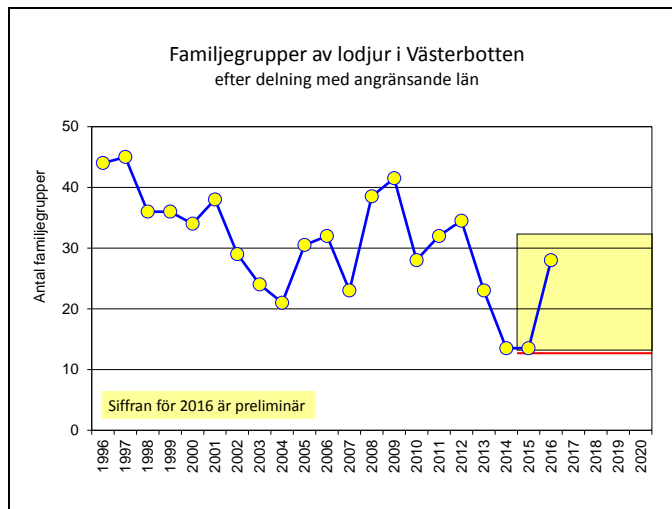

Bild 1. Antalet familjegrupper som har konstaterats varje år i länet har varierat kraftigt sedan inventeringarna började i sin nuvarande form 1996. Den färgade rutan för perioden 2015-2020 indikerar förvaltningsintervallet 14-32 förnyringar.

Tidigare forskningsresultat visade på en produktivitet (dvs. möjlig tillväxt) i lodjursstammen på 5-9 procent årligen, vilket senare reviderades till ca 4,9 procent i norra Sverige. De senaste resultaten indikerar en tillväxt av endast något enstaka procent. I Västerbotten har tillväxten mellan de två senaste inventeringssäsongerna dock varit mycket större än så.

Lodjuren har haft en ojämn spridning i Västerbotten. De flesta har traditionellt funnits i länets centrala delar, medan lodjuren har varit relativt få i kustlandet och i fjällen. Detta mönster upprepas dock inte i årets preliminära inventeringsresultat, där antalet förnyringar som har konstaterats i kustlandet är relativt stort.

Målsättningar för lodjursstammen i länet

Miniminivån för lodjursstammen i länet är 13,5 årliga förnyringar. Miniminivån beslutades av Naturvårdsverket 2014 och indikerar de förnyringar och därmed också djur som minst behöver finnas i Västerbotten varje år och som inte får underskridas. Eftersom lodjursstammen kan variera kraftigt upp och ner från år till år behöver det mål som förvaltningen har för populationens storlek ligga högre än miniminivån.

Den 4 juni 2015 beslutade viltförvaltningsdelegationen i Västerbotten om förvaltningsmål för lodjursstammen i länet (dnr. 511-5851-2015). Målsättningen är att det årligen ska finnas 23 förnyringar av lodjur i länet, men stammen får fluktuera mellan 14 och 32 förnyringar per år.

Problemområden och skador orsakade av lodjur

I renskötselområdet är renen ett viktigt byte och lodjuret kan därmed åsamka rennäringen stora skador. Eftersom det nuvarande ersättningssystemet utgår från rovdjursförekomst i samebyarna och inte förutsätter att döda renar hittas så finns det ingen jämförbar dokumentation av de skador som rovdjuren orsakar inom rennäringen. Ersättningen för rovdjursdödade renar regleras genom viltskadeförordningen (SFS 2001:724) och genom regeringens regleringsbrev till Sametinget. Lodjuret har varit den rovdjursart som

försakade de största sammanlagda skadorna för rennäringen. Denna bild har dock ändrats och på senare år har Sametingets ersättningar för lodjur varit lägre än ersättningarna för järv, beroende på en minskning av lodjursstammen och en ökning av järvpopulationen i renskötselområdet.

Lodjursangrepp på andra tamdjur än renar är vanligtvis begränsade till något enstaka fall per år i Västerbotten. Lokalt kan lodjur betraktas som skadegörande av befolkningen, när lodjur tar rådjur vid utfodringsställen på vintern. I övrigt har länets befolkning i stort en positiv inställning gentemot arten och enligt genomförda attitydundersökningar är lodjuret det mest populära av de stora rovdjuren.

Tidigare lodjursjakt i länet

Under tidigare år var det Naturvårdsverket som beslutade om jakt efter lodjur under licensjaktliknande former i Västerbottens län, samtidigt som Länsstyrelsen föreslog en lämplig tilldelning av djur och en eventuell områdesindelning inför varje jakt. Sedan 2011 är det Länsstyrelsen som tar beslut om licensjakt efter lodjur.

Både antalet tilldelade lodjur och antalet fällda djur har gått i vågor under de senaste två decennierna (bild 2). Efter några år med relativt omfattande jakt minskade tilldelningen avsevärt år 2014 på grund av en minskande population. Eftersom inventeringen 2015 visade att populationen inte hade ökat så tilläts ingen licensjakt alls detta år. År 2010 nådde tilldelningen sin hittills högsta nivå med 35 lodjur (tabell 1). Avskjutningen har under många år inte motsvarat tilldelningen. Åren 2012 och 2013 fylldes dock tilldelningen och 2013 rapporterades även en överskjutning. Den högsta dödligheten i lodjursstammen förtecknades samma år, med ca 18 procent av populationen.

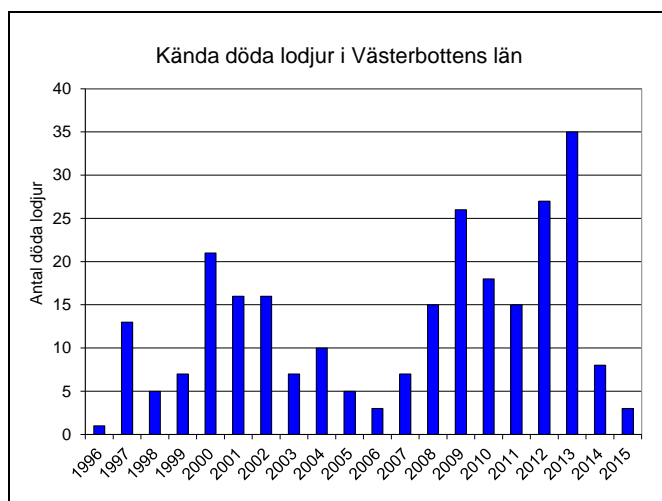

Bild 2. Antalet konstaterade döda lodjur i Västerbottens län 1996-2015. Både lodjur fällda under jakt och sådana dödade av trafik eller andra orsaker är inkluderade här. Den kända dödligheten har de senaste åren varit relativt hög och legat omkring 10 % av stammens beräknade storlek. År 2013 utgjorde dödligheten cirka 18 % av den beräknade stammen.

Länsstyrelsen har sedan 2002 haft möjlighet att besluta om skydds jakt efter skadegörande loindivider. Sådana beslut har tagits i något eller några fall per år. År 2012 fälldes fem lodjur vid skydds jakt, 2013 tre djur, 2014 ett djur och 2015 två djur. Under 2016 har det hittills fällts två djur vid skydds jakt.

Tabell 1: Vårens lodjursjakter åren 2002-2015. År 2015 genomfördes ingen licensjakt efter lodjur, eftersom populationen var för liten.²³

	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15
Tilldelning	22	17	8	4	4	8	7	30	35	13	20	30	6	-
Avskjutning	17	7	8	4	2	6	7	23	13	10	20	31	6	0

Annan dödlighet

Den legala jakten är en av faktorerna som har störst betydelse för dödligheten bland lodjuren i Västerbotten. Även illegal jakt efter lodjur förekommer i länet, men det är okänt hur omfattande den är. Nyligen har omfattningen av den illegala jakten på lodjur i norra rovdjursförvaltningsområdet uppskattats till ca 15 procent av stammen årligen.²⁴ Om denna siffra är korrekt så dödas betydligt fler lodjur illegalt än genom den legala jakten.

Något eller några enstaka lodjur dödas i trafiken eller hittas döda av andra orsaker varje år. Under perioden 2003-2015 har det rapporterats in totalt 19 påkörda lodjur i Västerbotten och antalet har varierat mellan 0 och 5 djur per år.

Beslut i detta ärende har tagits av naturvårdsdirektör Björn Jonsson. I den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit Linda Backlund, Erik Lindberg, Lars Dahlberg och Michael Schneider, den sistnämnde föredragande.

Björn Jonsson
Naturvårdsdirektör

Michael Schneider
Rovdjursansvarig

²³ Mer information om fällda lodjur finns i den skandinaviska rovdjursdatabasen Rovbase. Se www.rovbase.se

²⁴ André, H. 2015. Prognoser för lodjurspopulationen 2016 och 2017 i norra rovdjursförvaltningsområdet vid olika beskattningsnivåer. – Rapport till Naturvårdsverket, version 2015-12-18.

Bilagor:

- Bilaga 1. Hur man överklagar
- Bilaga 2. Blankett *Påskjuten lo - platsundersökning och eftersök*
- Bilaga 3. Blankett *Registrering av fälld lo*
- Bilaga 4. Blankett *Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo*
- Bilaga 5. Lathund för lodjursskyttar

Kopia via e-post till:

Ledamöterna i Västerbottens viltförvaltningsdelegation
Polismyndigheten i Västerbottens län
Samtliga kommuner i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Loforskningsprojektet
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Fylkesmannen i Nordland

Beslutet laddas upp i Naturvårdsverkets databas för jaktbeslut som rör stora rovdjur

Bilaga 1

Hur man överklagar till Naturvårdsverket

Är du missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan du överklaga detta hos Naturvårdsverket, men klagan ska lämnas eller skickas till Länsstyrelsen. Överklagan ska vara skriftlig och undertecknad.

Var tydlig med att

- skriva vilket beslut som överklagan gäller. Det gör du enklast genom att ange ärendebeteckningen (exempelvis 555-2222-2009),
- redogöra för varför du menar att Länsstyrelsens beslut är fel och hur du anser att beslutet ska ändras,
- underteckna brevet, förtydliga namnteckningen, uppge adress och telefonnummer.

Om du anlitar ombud kan istället ombudet underteckna brevet. I så fall bör en fullmakt sändas med.

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt så bör du bifoga dem.

Brevet ska lämnas in eller skickas till:

Länsstyrelsen i Västerbottens län
901 86 UMEÅ

Länsstyrelsen måste ha fått brevet **inom tre veckor**, räknat från den dag när du fick beslutet, annars kan överklagandet inte tas upp.

Bilagor 2-4, blanketterna, följer inte med i denna version av beslutet

Bilaga 5

Lathund för lodjursskyttar 2016 Västerbottens län

Kontrollera före jakten:

- Jaktledare** Vem är jaktledare?
- Jakttid** 9 mars - 15 april
Fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång.
- Tilldelning** Ta reda på hur många lodjur som återstår
Tel.: **010 – 225 41 15**
- Hundar** Högst två hundar.
- Fällor** Ej tillåtna under årets jakt.
- Eftersökshund** Var och hur snabbt kan den vara på plats?
- Ev. fällavgift** Fastställs av jakträttsupplåtaren.

Efter skott: Markera skottplatsen i terrängen.

- Anmälan** Till Länsstyrelsen snarast och inom en timme – skytt, jaktledare, plats, var och när lodjuret fälldes, kön och ålder samt jaktsätt. Påskjuten lo anmäls snarast.
Tel.: **010 – 225 41 20**
- Påskjutning** Skytten tillsammans med jaktledaren ansvarar för platsundersökning samt för eventuellt eftersök
- Prover** Flådd kropp inkl. huvud skickas till SVA; hud-prov tas; ombesörjs av besiktningsman
- Blanketter** Fyll i blanketter – *Registrering av fälld lo och Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo.*
Vid påskjutning använd *Påskjuten lo – platsundersökning och eftersök*
- Besiktning** Lodjuret ska besiktigas utan dröjsmål.
- Försäljning** Intyg från Jordbruksverket krävs
- Märkning** Av skinn omgående vid besiktning
Av kranium genom SVA.